

2021-01-15

Näringsdepartementet

Kristina Lovén Seldén
070-4065666
kristina.lovenselden@tco.se

Remiss av utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027

Diarienummer: N2020/02875

TCO har beretts tillfälle att yttra sig över ovanstående remiss och har följande övergripande synpunkter.

TCO kan konstatera att de angivna målen för ESI-fonderna syns rimliga givet de utmaningar av strukturell såväl som konjunkturell art som kan antas påverka arbetsmarknaden de kommande åren, inbegripet Coronakrisens långtgående effekter. Utkastet rymmer flera delar som sammantaget torde kunna bidra till social, ekonomisk och miljömässig omställning – med reservation för att ingenting sägs i promemorian om de faktiska anslagen per politiskt mål. Samtidigt hade TCO gärna sett att centrala frågor, såsom exempelvis hur man ökar jämställdheten på arbetsmarknaden, hade getts större utrymme i motiveringarna för valet av politiska mål, inte minst i relation till ESF+. Men som känt utgör jämställdhet en horisontell princip vilken behöver beaktas i genomförandet av alla program.

I grunden kan partnerskapsöverenskommelsen sägas handla om förutsättningarna för ett effektivt genomförande och nyttjande av program och medel. En ändamålsenlig, i betydelsen strategisk, fondsamverkan och fondsamordning är i detta avseende en viktig nyckel. Föregående programperioder visar samtidigt hur svår samverkan kan vara i praktiken, lovvärda ambitioner till trots. Det är därför viktigt att de utmaningar som funnits utvärderas och dras lärdom av så att de olika insatserna i kommande programperiod 2021-2027 kan gagna varandra på ett tydligare sätt. Sett till samhällsnytta torde det finnas mycket att vinna på en förbättrad dialog och fördjupad samverkan mellan förvaltande myndigheter i fråga om bland annat uppföljning och utvärdering men även för att gemensamt kunna identifiera luckor och utvecklingsområden i genomförandefasen. Det gäller kanske särskilt frågor av gränsöverskridande karaktär som kompetensförsörjning och omställning. Härvidlag behövs insatser kunna riktas till både individer, företag, organisationer och myndigheter.

Till det kommer att bred och framförallt kontinuerlig dialog med arbetsmarknadens parter är viktigt. TCO har i andra sammanhang

framhållit till regeringen att det behöver säkerställas att parterna ges verkliga möjligheter att inkomma med förslag och synpunkter gällande design och nyttjande av EU-medel. Inför framskrivandet av partnerskapsöverenskommelsen för programperioden 2014-2020 anordnades exempelvis hearings med parterna och andra aktörer. Sådan förankring är viktig ur legitimitetssynpunkt liksom i ljuset av vissa problem med bristfällig transparens.

Att de övergripande målen i partnerskapsöverenskommelsen, och hur de ska användas, överensstämmer med utformningen av programmeringen syns också viktigt, i synnerhet som dessa processer löper/har löpt parallellt. TCO vill här särskilt lyfta fram fördelningen av medel till kompetenshöjande insatser utifrån ett tydligt fokus på individens kompetens och arbetsmarknadens behov. Inte minst i ekonomiskt utsatta branscher är behovet av kompetenshöjande insatser och en förstärkt koppling mellan utbildning och arbetsmarknad stort.

I relation till målet om ett mer socialt Europa genom ESF+ ser TCO positivt på användandet av begreppet livslångt lärande i promemorian, och välkomnar att regeringen uttryckligen nämner möjligheter till vägledning, validering, kompetensutveckling och omskolning i detta sammanhang. Att livslångt lärande uttryckligen kopplas till förbättrade möjligheter till rörlighet på arbetsmarknaden är också bra då det understryker socialfondens roll inte enbart på individnivå utan även för strukturpåverkan. I detta ryms också ett mer långsiktigt perspektiv. Det gäller inte minst digitaliseringens möjligheter och utmaningar för samhälle, företag och individer.

Som konstateras i promemorian är det viktigt att utbildningssystemet tillhandahåller flexibla möjligheter till utbildning för olika målgrupper, för att tillgodose både arbetslösas och anställdas behov av kompetensutveckling och omskolning. TCO delar den bilden och har också länge argumenterat för att en väl fungerade kompetensförsörjning kräver insatser från både utbildnings-, närings-, och arbetsmarknadspolitiken. Det förutsätter i sin tur mer av samordning regionalt och nationellt samt över politikområden, departements- och myndighetsgränser.

Slutligen noterar TCO att innovationsbegreppet nästan uteslutande nämns i relation till forskning och utveckling samt i prioriteringar kopplade till Fonden för europeisk utveckling, Eruf, men inte alls förekommer i skrivningar om ESF+. Forskning driver innovation och vice versa, men det är därtill välbelagt att innovationer sker i och genom arbete samt att innovationskapacitet påverkas av faktorer som lön, arbetsmiljö, inflytande och anställningsform – faktorer som kan samlas under beteckningen sysselsättningskvalitet och utgör en bärande del av ett mer socialt Europa.

Mot bakgrund av att innovationer och sysselsättningskvalitet hör ihop hade TCO gärna sett att innovation även funnits med i motiveringen av valda politiska mål kopplade till ESF+, då det på ett mer rättvisande sätt hade återspeglat hur innovationsarbete i praktiken fungerar.

Therese Svanström
Ordförande

Kristina Lovén Seldén
Utredare